บทที่ 2

หลักการพิจารณาการจัดหาสินทรัพย์ประจำ

วัตถุประสงค์ในการจัดหาสินทรัพย์ประจำของธุรกิจมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น สินทรัพย์เดิมชำรุด จำเป็นต้องจัดหามาใหม่เพื่อให้การดำเนินงานดำเนินต่อไป หรือเนื่องจากสินทรัพย์เก่าล้าสมัย เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จึงต้องจัดหาสินทรัพย์ใหม่มาทดแทนก่อนที่สินทรัพย์เดิมจะหมดอายุการใช้งาน หรือ เนื่องจากมีโครงการใหม่ ซึ่งให้อัตราผลตอบแทนสูง จึงจำเป็นต้องลงทุนเพื่อขยายกิจการ เป็นต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ประจำต่าง ๆ เหล่านี้ จะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป ในบทนี้จะกล่าวถึงการตีราคาสินทรัพย์ที่จัดหามาได้ในลักษณะต่าง ๆ และหลักการพิจารณาการจัดหาสินทรัพย์ประจำซึ่งจะสามารถจัดหามาได้ตามลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบว่าในการจัดหาสินทรัพย์ประจำนั้น มีทางใดบ้าง และควรจะมีวิธีการในการเลือกอย่างไร จึงจะให้สินทรัพย์ที่ได้มานั้นมีประสิทธิภาพสูงและมีต้นทุนในการจัดหาต่ำ

<u>ปัญหาในการตีราคาสินทรัพย์ประจำ</u>

เนื่องจากเราสามารถจัดหาสินทรัพย์ประจำเพื่อมาใช้ในการดำเนินงานได้หลายวิธีด้วยกัน ซึ่งแต่ละวิธีย่อมมีต้นทุนของสินทรัพย์ประจำแตกต่างกันไป ธุรกิจต่าง ๆ จึงมักประสบปัญหาว่าควรจะใช้ราคาใดเป็นราคาทุน การตีราคาสินทรัพย์ประจำ เราอาจจะแยกตามประเภทการจัดหาสินทรัพย์ประจำ ได้ดังนี้ (2)

1. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการซื้อ การซื้อในที่นี้หมายถึงการซื้อเป็นเงินสด ซึ่งทำให้กิจการมีกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์นั้นสามารถนำไปประกันเงินกู้ สามารถแสดงค่าของสินทรัพย์ในงบดุลได้ และสามารถนำมาคำนวณหาอัตราส่วนต่าง ๆ แสดงสมรรถภาพของการชำระหนี้ สมรรถภาพในการหากำไร และประสิทธิภาพในการทำงานของสินทรัพย์นั้นได้ ส่วนค่าเสื่อมราคาสามารถนำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และค่าเสื่อมราคาสะสมสามารถนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนของกิจการได้

การได้สินทรัพย์มาโดยการซื้อเงินสดไม่ค่อยมีปัญหาในการตีราคาเพราะไม่มีปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ และไม่มีดอกเบี้ยเป็นค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง สินทรัพย์ประจำที่ซื้อมาเป็นเงินสดจึงควรตีราคาตามจำนวนเงินที่จ่ายไปตามค่าของสินทรัพย์ รวมกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้น จนกระทั่งสินทรัพย์นั้นสามารถใช้ดำเนินงานได้เช่น ค่าพาหนะในการขนส่ง ค่าติดตั้ง เป็นต้น

2. การจัดหาสินทรัพย์มาโดยการซื้อแบบผ่อนส่ง หรือการเช่าซื้อ

การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยวิธีนี้ ผู้ขายอาจจะยังไม่โอนกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์นั้นให้ จนกว่าจะได้รับชำระเงินจนครบเสียก่อน แม้ว่าผู้ซื้อจะมีสิทธิเข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์สินทรัพย์นั้นได้ แต่วิธีนี้ผู้ซื้อนำค่าเสื่อมราคามาหักจากรายได้ เมื่อทำงบกำไรขาดทุนได้

การซื้อแบบผ่อนส่ง หรือ เช่าซื้อนี้ จะต้องมีการเสียดอกเบี้ย จึงมีปัญหาว่าค่าดอกเบี้ยนี้ควรจะรวมเป็นราคาของสินทรัพย์หรือไม่

มีนักธุรกิจบางท่านให้ความเห็นว่า ค่าดอกเบี้ยนี้ควรจะรวมเป็นต้นทุนของสินทรัพย์นั้นด้วย เพราะในการตัดสินใจเลือกทางเลือกของการจัดหาสินทรัพย์ประจำนั้น ถ้าไม่นำดอกเบี้ยเข้ามาพิจารณาด้วย การจัดหาสินทรัพย์ประจำโดยการซื้อเงินสด จะมีต้นทุนเท่ากับการจัดหาสินทรัพย์ประจำโดยการซื้อแบบผ่อนส่ง หรือ เช่า ทั้งที่กิจการต้องจ่ายเงินทุนเพิ่มขึ้นเป็นค่าดอกเบี้ย ซึ่งจะเป็นสาเหตุทำให้การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนในสินทรัพย์ประจำนั้นไม่เป็นไปตามความจริง

แต่นักธุรกิจบางท่านให้ความเห็นว่าค่าดอกเบี้ยนี้ไม่ควรรวมเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ควรจะแยกแสดงต่างหาก เพราะถ้านำไปรวมจะทำให้มูลค่าของสินทรัพย์ไม่ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น การแยกแสดงต่างหากจะทำให้ฝ่ายจัดการได้ทราบว่า กิจการต้องรับภาระค่าดอกเบี้ยมากน้อยเท่าไรสำหรับการเลือกจัดหาสินทรัพย์ประจำด้วยวิธีนี้

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ค่าดอกเบี้ยหรืออัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในการพิจารณาเลือกทางเลือกในการจัดหาสินทรัพย์ประจำ แต่ไม่ควรรวมเข้าเป็นต้นทุนของสินทรัพย์นั้น เพราะจะทำให้มูลค่าของสินทรัพย์ในการบันทึกทางการบัญชี และตัดจำหน่ายค่าเสื่อมราคาไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เพราะค่าดอกเบี้ยเป็นต้นทุนที่เกิดจากการตัดสินใจของฝ่ายจัดการ ในการบันทึกทางการบัญชีควรถือดอกเบี้ยเป็นรายจ่ายประจำของแต่ละงวดไป ส่วนทางฝ่ายการเงินหรือฝ่ายบริหาร ควรนำดอกเบี้ยที่ถือเป็นรายจ่ายจริง ๆ คือ หลังจากหักผลประโยชน์ที่ได้รับสำหรับส่วนที่ประหยัดภาษีรายได้ได้แล้ว เข้ามาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการเลือกทางเลือกของการลงทุนด้วย

3. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการแลกเปลี่ยน

ในบางกรณีกิจการอาจจะมีสินทรัพย์ประจำเดิมอยู่เช่น รถยนต์ เครื่องจักร หรืออาคาร แล้วนำไปแลกกับสินทรัพย์อีกชนิดหนึ่ง ซึ่งบางกรณีกิจการอาจต้องจ่ายเงินเพิ่มเติม หรือได้รับเงินเพิ่มเติม จึงมีปัญหาว่ากิจการควรจะตีราคาของสินทรัพย์ประจำที่ได้มาใหม่โดยใช้วิธีใดจึงจะเหมาะสม

ในกรณีเช่นนี้ตามหลักการบัญชีแล้วจะตีราคาสินทรัพย์ตามราคาตลาดที่เหมาะสม (Fair Market Value) ส่วนที่แตกต่างกันกับจำนวนเงินที่จ่ายไปจริง จะถือเป็นกำไร หรือขาดทุนแล้วแต่กรณี

การที่หลักการบัญชีใช้วิธีตีราคาสินทรัพย์ประจำที่ได้มาโดยการแลกเปลี่ยนด้วยวิธีนี้ เพราะในการบันทึกทางการบัญชีต้องการให้สินทรัพย์ประจำที่แสดงในงบการเงินแสดงฐานะของกิจการใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด แต่ในการตัดสินใจเพื่อการลงทุนแล้ว ควรใช้ราคาตามที่จ่ายเงินไปจริง เพราะในการตัดสินใจลงทุน จำเป็นต้องเปรียบเทียบทางเลือกของการลงทุนหลาย ๆ ทาง เพราะฉะนั้นทางเลือกในการจัดหาสินทรัพย์ประจำมา แต่ละทางควรแสดงต้นทุนของสินทรัพย์ที่ได้จ่ายเงินไปจริงจึงจะทำให้สามารถเปรียบเทียบกันได้

4. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการออกหุ้น

ในกรณีที่กิจการออกหุ้นเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ประจำราคาของสินทรัพย์ประจำที่ได้มา

อาจไม่เท่ากับราคาของหุ้นที่บริษัทขายได้ จึงมีปัญหาว่าควรจะใช้ราคาใดเป็นมาตรฐานในการตีราคาสินทรัพย์ประจำนั้น

ตามวิธีการบัญชีถ้าราคาตลาดของหุ้น และราคาของสินทรัพย์ใกล้เคียงกันแล้ว จะใช้ราคาตลาดของหุ้นที่ออกเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ตีเป็นราคาของสินทรัพย์นั้น แต่ถ้าราคาหุ้นที่ออกให้นั้นสูงกว่าราคาตลาดของสินทรัพย์ กิจการควรจะตีราคาสินทรัพย์นั้นเท่ากับราคาตลาด ส่วนที่แตกต่างกันควรถือเป็นเงินต่ำกว่ามูลค่าหุ้น

แต่ในการตัดสินใจเพื่อการลงทุนแล้ว ควรตีราคาสินทรัพย์ประจำที่ได้มาตามราคาที่ได้จ่ายไปจริง ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับในข้อ 3

5. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการเช่า

การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยวิธีนี้ ไม่มีปัญหาทางด้านการตัดสินใจลงทุน เพราะใช้ราคาที่เช่ามาคำนวณเป็นต้นทุนในการจัดหาสินทรัพย์ประจำนั้น ๆ เลย ส่วนในทางการบัญชีจะถือค่าเช่าที่จ่ายไป ตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด (3)

<u>หลักการพิจารณาการจัดหาสินทรัพย์ประจำ</u>

ในการพิจารณาลงทุนในสินทรัพย์ประจำ ฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหารควรพิจารณาว่ากิจการจะสามารถจัดหาสินทรัพย์นั้นได้กี่วิธี และแต่ละวิธีนั้นจะต้องใช้ต้นทุนในการจัดหามากน้อยเพียงไร

การจัดหาสินทรัพย์ประจำแบ่งเป็นวิธีต่าง ๆ ได้ 5 วิธีตามที่กล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งวิธีดังกล่าว อาจแยกพิจารณาเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ได้ 2 วิธี คือ

1. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการซื้อ
2. การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการเช่า

การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการซื้อในที่นี้ หมายถึงการได้สินทรัพย์มาโดยการซื้อเงินสด ซื้อเงินผ่อน โดยการแลกเปลี่ยนทั้งโดยการใช้สินทรัพย์ และการออกหุ้น เพราะการได้

สินทรัพย์มาในกรณีดังกล่าวนี้ มีลักษณะเหมือนกันคือ กิจการมีสิทธิครอบครองในสินทรัพย์นั้นจะต่างกันเฉพาะต้นทุนที่ได้สินทรัพย์มาเท่านั้น

การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการเช่า เงินทุนแบบนี้อาจเรียกได้ว่า "ทุนที่เช่ามา" ("rented capital") การเช่าทำให้กิจการมีสิทธิในการใช้สินทรัพย์นั้น เพราะในบางกรณีกิจการอาจมีความต้องการใช้สินทรัพย์นั้นในระยะเวลาอันสั้น จึงไม่คุ้มที่จะซื้อมาเป็นเจ้าของ เช่นโกดังเก็บสินค้าซึ่งต้องการใช้เพียงชั่วคราว หรืออีกประการหนึ่งเพราะว่าการเป็นเจ้าของไม่อาจจะทำได้ เช่น สินทรัพย์บางอย่างกิจการผู้เป็นเจ้าของมีไว้เพื่อให้เช่าเท่านั้น เช่น เครื่องคำนวณอีเล็กโทรนิค (Computer) หรือสำนักงานในย่านชุมนุมชน เป็นต้น

การจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการซื้อ และการเช่า มีข้อดี และข้อเสีย เปรียบเทียบกันได้ดังนี้

ข้อดี

การซื้อ	การเช่า
1. การซื้อ อาจทำให้ต้นทุนในการใช้สินทรัพย์ประจำนั้นถูกกว่าการเช่าเพราะผู้ให้เช่าอาจบวกกำไร ค่าของความเสี่ยง และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าไปด้วยแล้ว	1. การเช่า เป็นการจัดหาเงินทุนมาสู่กิจการอย่างหนึ่งคล้ายกับการก่อหนี้ โดยที่กิจการไม่จำเป็นต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ทำให้กิจการสามารถเก็บอำนาจการกู้ยืมเงินของตนไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางอื่นได้
2. การซื้อ ทำให้กิจการมีสิทธิในสินทรัพย์นั้น สามารถนำไปแสดงในงบการเงิน แสดงฐานะของกิจการและนำไปประกันเงินกู้เพื่อหาทุนไปใช้จ่ายในการดำเนินงานหรือเพื่อการลงทุนต่าง ๆ ได้	2. การเช่า เหมาะสำหรับกิจการที่มีเงินทุนน้อย หรือกิจการที่ต้องการใช้สินทรัพย์นั้นในระยะสั้น หรือกิจการที่ต้องการนำเงินไปลงทุนในโครงการอื่น ซึ่งให้ผลประโยชน์มากกว่า

การซื้อ	การเช่า
3. การซื้อ ทำให้กิจการมีผลประโยชน์ทางด้านภาษี ในกรณีที่กิจการใช้วิธีหักค่าเสื่อมราคาตามวิธีผลบวกของหน่วยที่ใช้งาน (**Sum-of-the-year-digits**) คือหักค่าเสื่อมราคาในปีแรก ๆ สูง และลดลงในปีหลัง ๆ	3. ประกันการล้าสมัย สินทรัพย์บางอย่างมีอัตราการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคอย่างรวดเร็ว หรือสินทรัพย์นั้นอาจจะกำลังมีผู้ผลิตชนิดใหม่ แบบใหม่ขึ้นมาในอีกระยะ 1-2 ปี ข้างหน้า ผู้ที่จะซื้ออาจรู้สึกว่ามีความไม่แน่นอนเป็นอย่างมากเกี่ยวกับอายุทางเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น นักธุรกิจส่วนใหญ่จะไม่ซื้อสินทรัพย์นั้นในทันที เพราะการตัดสินใจซื้ออาจจะทำให้กิจการมีต้นทุนสูงมาก เมื่อสินทรัพย์นั้นล้าสมัย การเช่าอาจต้องรับภาระการล้าสมัยบ้าง แต่จะมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าสัญญาเช่านั้นมีระยะเวลานานแค่ใด
4. การซื้อ ทำให้กิจการมีสิทธิในมูลค่าสุดท้ายหรือราคาเศษของสินทรัพย์นั้น	4. การเช่า ทำให้ค่าใช้จ่ายเปลี่ยนสภาพจากค่าใช้จ่ายที่ควบคุมไม่ได้(ค่าเสื่อมราคา) เป็นค่าใช้จ่ายที่ควบคุมได้ (ค่าเช่า)ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้สึกที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากสินทรัพย์นั้นมากขึ้น
5. ในกรณีที่มีหลักฐานแน่นอนว่าสินทรัพย์ในครอบครองของกิจการมีราคาสูงขึ้น กิจการสามารถตีราคาสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้นได้ ทำให้กิจการมีทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นด้วย	5. ไม่ต้องรับภาระ ค่าซ่อมแซม ค่าสึกหรอ ค่าประกันภัย และค่าดูแลรักษา เป็นต้น

002911

การซื้อ	การเช่า
	6. ในกรณีเช่าที่ดิน สามารถนำค่าเช่าไปหักจากกำไรก่อนเสียภาษีได้ แต่ถ้าในกรณีเป็นเจ้าของที่ดินไม่สามารถหักค่าเสื่อมราคาจากมูลค่าที่ดินได้ผลดังกล่าวอาจมีความสำคัญมาก ถ้าที่ดินเป็นส่วนประกอบส่วนใหญ่ของการลงทุนเช่นห้างสรรพสินค้าในย่านธุรกิจ เป็นต้น

ข้อเสีย

การซื้อ	การเช่า
1. ต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากถึงแม้ว่าในการซื้อผ่อนส่งจะไม่ต้องจ่ายเงินงวดเดียวก็ตาม แต่ทำให้กิจการต้องเสียดอกเบี้ย	1. การเช่าคือการกู้ยืมอย่างหนึ่ง ต้นทุนของการเช่าอาจสูงกว่าต้นทุนของการกู้ยืมจากแหล่งอื่นมาจัดซื้อสินทรัพย์ เพราะค่าเช่าอาจถูกเพิ่มให้สูงขึ้นเนื่องจากรวมภาระการเสี่ยง และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าไปด้วยแล้ว
2. กิจการต้องรับภาระการเสี่ยงเมื่อสินทรัพย์นั้นเกิดการล้าสมัย และต้องรับภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีก เช่นค่าประกัน ค่าซ่อมแซม ค่าบำรุงรักษา ค่าสึกหรอ เป็นต้น	2. การเช่า ทำให้ผู้เช่าไม่มีสิทธิในสินทรัพย์นั้น จึงไม่มีโอกาสนำสินทรัพย์นั้นไปประกันเงินกู้หรือนำมาวิเคราะห์แสดงสมรรถภาพในการชำระหนี้ได้
3. ถ้ากิจการใช้เงินทุนในการซื้อสินทรัพย์ประจำด้วยการกู้อาจทำให้สิทธิในการกู้เงิน	3. การเช่า ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายจัดการอาจไม่นำเข้ามารวมกับสินทรัพย์ประจำอื่นที่

การซื้อ	การเช่า
ของกิจการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในโครงการอื่นต้องหยุดชงักลง	กิจการมีอยู่ เมื่อนำค่าของสินทรัพย์ประจำมาใช้วิเคราะห์ทางการเงิน อาจทำให้การตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ ผิดพลาดไปได้ เมื่ออัตราผลตอบแทนที่คำนวณออกมาไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง
4. การมีสิทธิในสินทรัพย์ประจำทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ควบคุมไม่ได้ คือ ค่าเสื่อมราคา อาจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไม่สนใจรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนี้เท่าที่ควร	4. สัญญาเช่า ถ้าทำเป็นระยะเวลานานหรือมีข้อผูกมัดไม่ให้ผู้เช่าเลือกซื้อสินทรัพย์จากที่อื่นได้ ซึ่งผู้ให้เช่าผลักภาระการเสี่ยงให้เช่นนี้ย่อมทำให้กิจการผู้เช่าต้องรับภาระการเสี่ยงภัยต่าง ๆ เช่นกัน
5. กรณีที่สินทรัพย์บางอย่างไม่สามารถหักค่าเสื่อมราคาได้ เช่น ที่ดินทำให้กิจการเสียโอกาสที่จะนำค่าเสื่อมราคาไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน เพื่อประหยัดภาษีได้	5. การเช่าทำให้กิจการหมดสิทธิในมูลค่าสุดท้ายหรือราคาเศษของสินทรัพย์นั้น

จะเห็นว่าข้อดี และข้อเสียของการจัดหาสินทรัพย์ประจำทั้ง 2 วิธี มีไล่เรี่ยกัน แต่สำหรับในประเทศไทย นอกจากเครื่องคำนวณอีเล็คโทรนิค (**Computer**) โกดัง และสำนักงานแล้ว สินทรัพย์ประจำชนิดอื่นเช่น เครื่องจักร และเครื่องมือเครื่องใช้ยังไม่มีการเช่ากันมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในประเทศของเรายังขาดแคลนสินทรัพย์ประเภททุน จำเป็นต้องใช้ของจากต่างประเทศ จึงสะดวกที่จะจัดหาสินทรัพย์ประจำด้วยการซื้อมากกว่าการเช่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมากสามารถผลิตสินทรัพย์ประเภททุนได้แทบทุกชนิด ดังนั้นธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศของเขาเมื่อต้องการจะลงทุนในสินทรัพย์ประจำ จึงมีโอกาสที่จะเลือกวิธีการจัดหาสินทรัพย์ได้หลายวิธี ดังตัวอย่างที่แสดงต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ฝ่ายจัดการของบริษัท ชำนาญการบด จำกัด มีนโยบายที่จะซื้อเครื่องบดชนิดใหม่ไว้ใช้ในโรงงาน แทนเครื่องบดชนิดเล็กซึ่งมีอยู่หลาย ๆ เครื่อง โดยพิจารณาทางด้านเทคนิคและทางด้านการตลาดประกอบกัน ต้นทุนของเครื่องบดนี้ประมาณ 1,440,000 บาท มร.ออสเล เป็นรองประธานกรรมการของบริษัท ได้ขอร้องให้ มร.พิชเชอร์ ผู้จัดการฝ่ายให้บริการ พิจารณาจัดหาเครื่องบดชนิดใหม่ เพื่อมาใช้แทนเครื่องบดชนิดเก่า โดยเปรียบเทียบทางเลือก 3 ทาง คือ[1]

1. ซื้อด้วยเงินสด
2. ซื้อด้วยเงินผ่อน
3. ด้วยการเช่า

ประวัติของบริษัทชำนาญการบดจำกัด

บริษัทได้เริ่มก่อตั้งในกลางปี พ.ศ.2473 โดย มร.จอห์น สลากา ชาวรัสเซีย เดิมเป็นบริษัทเล็ก ๆ บริษัทหนึ่ง ต่อมาในปี พ.ศ.2480 มร.ปีเตอร์ บุตรชาย ของ สลากา ได้เข้ามารวมดำเนินงานกับบิดาด้วย

ในปี 2482 เขาได้ซื้อหุ้นของบิดา และของพี่ ๆ ของเขาเพื่อต้องการมีสิทธิในการบริหารงาน และบริษัทได้เจริญขึ้นตามลำดับภายใต้การบริหารงานของ มร.ปีเตอร์ สลากา ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 มร.ออสเล หุ้นส่วนของบริษัทผู้หนึ่งได้เป็นผู้จัดการ หลังสงคราม

---

[1]AICPA, Analysis for Purchasing and Financing Productive Equipment (Management Service Technical Study No.4., 1967.) pp.75-97.

บริษัทต้องการขยายงานโดยติดต่อขอกู้เงินจากธนาคาร ธนาคารต้องการรายงานการเงินที่มีผู้สอบบัญชีรับรอง บริษัทจึงแต่งตั้งให้ มร.มาบรี้ เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทตั้งแต่นั้นมา

ในปี 2493 มร.ปีเตอร์ สลากา ได้ออกแบบเครื่องจักรชนิดใหม่ซึ่งเป็นที่ต้องการสำหรับบริษัทผู้ผลิตรถยนต์เป็นจำนวนมาก

ในปี 2503 ยอดขายของบริษัท ณ วันที่ 30. 4. 2503 ประมาณ 24 ล้านบาท เงินลงทุนในโรงงาน (ไม่รวมเงินทุนหมุนเวียน) ประมาณ 12 ล้านบาท สินทรัพย์เดินสพัด 3,370,000 บาท ตามที่แสดงในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1

บริษัท ชำนาญการบด จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ ณ วันที่ 30 เมษายน
พ.ศ.2499-2503

	30 เมษายน				
	2499	2500	2501	2502	2503
สินทรัพย์ :					
สินทรัพย์เดินสพัด :					
เงินสด	152,680	513,530	236,280	611,590	770,990
ลูกหนี้ : การค้า	517,590	1,205,410	1,143,590	1,129,530	1,062,090
: อื่น ๆ	54,250	69,990	44,950	17,830	24,690
ตั๋วเงินรับจากรัฐบาล	280,000	-	-	-	-
	851,840	1,275,400	1,188,540	1,147,360	1,086,780
หัก:สำรองหนี้สูญ	27,500	35,000	35,000	35,000	35,000
	824,340	1,240,400	1,153,540	1,112,360	1,051,780

	2499	2500	2501	2502	2503
สินค้าคงคลัง	997,370	778,880	1,161,110	1,053,190	1,387,340
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	40,300	113,840	100,340	119,160	159,040
สินทรัพย์เดินสพัดรวม	2,014,690	2,646,650	2,651,270	2,896,300	3,369,150
สินทรัพย์ประจำ :					
เครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่าง ๆ (สุทธิ)	11,919,550	11,915,440	12,036,370	12,665,830	12,182,500
ที่ดิน	-	-	-	-	199,120
สินทรัพย์ประจำรวม	11,919,550	11,915,440	12,036,370	12,665,830	12,381,620
สินทรัพย์อื่น ๆ					
ค่าประกันจ่ายล่วงหน้า	-	-	19,480	45,180	66,340
ตั๋วเงินรับ	-	15,000	15,000	15,000	50,000
สินทรัพย์อื่น ๆ รวม	-	15,000	34,480	60,180	116,340
สินทรัพย์รวม	13,934,240	14,577,090	14,722,120	15,622,310	15,867,110

หนี้สิน :					
หนี้สินเดินสพัด :					
ตั๋วเงินจ่าย	700,000	400,000	-	600,000	-
เงินกู้ผ่อนส่งดอกเบี้ย6%	-	-	166,560	166,560	150,000
สัญญาจ่ายเงินค่าซื้อเครื่องมือ	-	99,000	-	-	-
ตั๋วเงินจ่าย:การค้า	579,920	853,740	536,270	248,590	373,460
ค่าแรงส่วนที่ถูกหัก	148,840	143,470	104,500	143,250	123,100
ภาษีรายได้	-	320,000	395,000	380,000	310,000

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	2499	2500	2501	2502	2503
เจ้าหนี้ค้างจ่าย :					
ค่าแรง	-	32,190	48,020	285,450	294,020
เงินชดเชยวันหยุดพักร้อน	164,460	189,480	203,750	225,680	252,750
ภาษีอื่น ๆ	342,590	23,640	20,430	25,860	23,960
โบนัส	-	41,000	81,000	-	12,370
ค่าเบ็ดเตล็ด	380	38,960	27,680	85,950	-
หนี้สินเดินสพัดรวม	1,936,190	2,141,480	1,583,210	2,161,340	1,539,660
หนี้สินระยะยาว*	-	-	222,400	55,840	537,500
ส่วนของเจ้าของ					
หุ้นสามัญ	3,558,000	3,558,000	3,558,000	3,558,000	3,558,000
ส่วนที่เรียกทุนเพิ่ม	-	46,820	46,820	46,820	46,820
กำไรสะสม	8,440,050	8,830,790	9,311,690	9,800,310	10,185,130
ส่วนของเจ้าของรวม	11,998,050	12,435,610	12,916,510	13,405,130	13,789,950
หนี้สินและส่วนของเจ้าของรวม	13,934,240	14,577,090	14,722,120	15,622,310	15,867,110

*เงินกู้จากธนาคาร โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน อัตราดอกเบี้ย 6 % ผ่อนชำระเดือนละ 12,500 บาท รวมดอกเบี้ย

ตาราง 2

บริษัทรำนาญการบดจำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

ณ วันที่ 30 เมษายน 2499-2503

	2499	2500	2501	2502	2503
ค่าขายสุทธิ	21,015,510	24,110,130	25,764,340	24,073,120	23,891,980
ต้นทุนสินค้าขาย	19,272,700	21,599,950	23,019,650	21,402,890	21,388,770
กำไรเบื้องต้น	1,742,810	2,510,180	2,744,690	2,670,230	2,503,210
ค่าใช้จ่ายในการขาย	316,460	443,040	385,460	329,290	409,560
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	652,740	1,364,980	1,424,470	1,433,010	1,281,090
	969,200	1,808,020	1,809,930	1,762,300	1,690,650
กำไรจากการดำเนินงาน	773,610	702,160	934,760	907,930	812,560
รายได้อื่น*	7,540	53,180	127,620	147,410	95,620
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	(44,600)	(186,480)	(186,720)	(213,360)
กำไรก่อนหักภาษี	781,150	710,740	875,900	868,620	694,820
ภาษีรายได้	338,300	320,000	395,000	380,000	310,000
กำไรสุทธิ	442,850	390,740	480,900	488,620	384,820

*ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินบำนาญของพนักงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากในขณะนั้น มีบริษัทคู่แข่งขัน ได้นำเครื่องจักรชนิดใหม่มาใช้และลูกค้าส่วนใหญ่นิยมที่จะใช้สินค้าที่ผลิตจากเครื่องจักรชนิดนี้ บริษัทจึงพิจารณาจะจัดหาเครื่องจักรชนิดใหม่นี้มาใช้บ้าง โดยพิจารณาทางเลือก 3 ทาง คือ

1. ซื้อเครื่องจักรนี้ด้วยเงินสดราคา 1,260,000 บาท
2. ซื้อผ่อนส่งจากบริษัทเซมัวร์ จำกัด โดยผ่อนส่งเป็นระยะเวลา 5 ปี ปีละ 288,000 บาท
3. เช่าเครื่องจักรนี้จากบริษัท กัวรันตีอีควิพเม้นท์ จำกัด ในอัตรา 210 บาท ต่อ 10,000 บาท ของราคาเครื่องจักร ต่อ 1 เดือน สำหรับ 5 ปีแรก ปีที่ 6-10 ค่าเช่าต่อเดือนจะเป็น 19 บาท ต่อ 10,000 บาท ของราคาเครื่องจักร

มร.ฟิชเชอร์ แนะนำให้ มร.ปีเตอร์ขอกู้เงินจากธนาคาร แต่ มร.ออสเลได้อ้างว่าบริษัทเพิ่งจะกู้เงินจากธนาคารเสตทเนชั่นเนล 750,000 บาท โดยผ่อนเดือนละ 12,500 บาท รวมทั้งดอกเบี้ย เป็นเวลา 5 ปี แล้ว ส่วน มร.ฟิชเชอร์ มีความเห็นว่า บริษัทเป็นลูกค้าของธนาคารนี้มานาน ธนาคารคงจะไม่รังเกียจที่จะให้กู้เพิ่มเติมอีก ดังนั้น มร.ฟิชเชอร์ จึงได้วางแผนในการวิเคราะห์การลงทุนไว้ 3 ข้อด้วยกันคือ

1. หารายละเอียดเกี่ยวกับการกู้เงินจากธนาคาร
2. ทำงบกระแสเงินสดเปรียบเทียบระหว่างการจัดหาสินทรัพย์ประจำมาโดยการซื้อเงินสด ซื้อเงินผ่อน และการเช่า
3. เลือกวิธีที่เหมาะสมกับบริษัทมากที่สุด

<u>รายละเอียดเกี่ยวกับการกู้เงินจากธนาคาร</u>

สำหรับการกู้เงินครั้งใหม่นี้ ธนาคารเดอะเสตท เนชั่นเนล ตกลงให้บริษัทกู้เงินได้โดยมีเงื่อนไขว่า

1. ในการกู้เงินนี้ บริษัทจะต้องนำโรงงาน และเครื่องจักรไปค้ำประกัน และจะคิดดอกเบี้ย 6 % ของยอดคงเหลือแต่ละงวด

2. จะต้องชำระเงินคืนธนาคารเดือนละ 10,000 บาท ในปีแรก 20,000 บาท ต่อเดือน สำหรับ 5 ปีต่อไป และ 10,000 บาท ต่อเดือน สำหรับอีก 4 ปี หลัง

3. จะต้องจ่ายชำระหนี้เดิมให้เหลือ 540,000 บาท ในปี 2505

4. บริษัทชำนาญการบด จำกัด จะต้องดำเนินงานภายใต้ขอบเขตดังต่อไปนี้

1. เงินเดือนของฝ่ายบริหารให้คงอยู่ในระดับเดิม จนกว่าจะชำระหนี้คืนทั้งหมด

2. เงินปันผลจะจ่าย 50 % ของรายได้ได้ ถ้าระดับเงินกู้ของบริษัทได้ลดเหลือ 480,000 บาท

3, ไม่มีการทำสัญญากู้เงินระยะสั้น ระยะยาว หรือการเช่า หรือการตกลงใด ๆ ที่สำคัญ โดยไม่บอกให้ธนาคารรับทราบเสียก่อน

4. ต้องรักษาเงินทุนหมุนเวียนให้มีอย่างน้อยที่สุด 1,000,000 บาท

5, ส่งรายงานการเงินให้ธนาคารทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน

การกู้เงินจากธนาคารสามารถนำมาคำนวณหาดอกเบี้ยได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3

บริษัทชำนาญการบดจำกัด
การคำนวณดอกเบี้ยธนาคาร
จากจำนวนเงิน 120,000 บาท
อัตราดอกเบี้ย 6 % จ่ายดอกเบี้ยทุกเดือน

เดือน	ยอดเงินค้างชำระแต่ละเดือน		ดอกเบี้ยจ่าย
1	120,000	$(120,000 \times \frac{6}{100} \times \frac{1}{12})$	600 บาท
2	110,000	$(110,000 \times \frac{6}{100} \times \frac{1}{11})$	550 บาท
3	100,000		500 บาท
4	90,000		450 บาท
5	80,000		400 บาท
6	70,000		350 บาท
7	60,000		300 บาท
8	50,000		250 บาท
9	40,000		200 บาท
10	30,000		150 บาท
11	20,000		100 บาท
12	10,000		50 บาท
			3,900 บาท

จากตาราง 3 สามารถนำมาคำนวณ ถ้ากู้เงิน 150,000 บาท และ 90,000 บาท ต้องเสียดอกเบี้ยดังนี้

ก. เงิน 120,000 บาท เสียดอกเบี้ย = 3,900 บาท

เงิน 150,000 บาท เสียดอกเบี้ย = $\frac{3,900 \times 150,000}{120,000}$

= 4,880 บาท

นอกจากใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางค์แล้ว อาจใช้วิธีคำนวณหาดอกเบี้ยจ่ายแต่ละเดือน วิธีเดียวกับตาราง 3 ซึ่งจะได้จำนวนใกล้เคียงกัน

ข. เงิน 90,000 บาท ชำระในระยะ 7 เดือน อาจคำนวณหาดอกเบี้ยจ่ายได้ดังนี้

เงิน 70,000 บาท เสียดอกเบี้ยในระยะ 7 เดือน = 350+ 300+ 250+ 200 + 150+ 100+ 50

=1,400 บาท

เงิน 90,000 บาท เสียดอกเบี้ย = $\frac{1,400 \times 90,000}{70,000}$ บาท

= 1,800 บาท

นอกจากจะใช้วิธีคำนวณตามวิธี ข. นี้แล้ว อาจใช้วิธีคำนวณเช่นเดียวกับตาราง 3 โดยคำนวณจำนวนเงิน 90,000 บาท แต่จ่ายเดือนละประมาณ 12,850 บาท เป็นเวลา 7 เดือน จะได้จำนวนดอกเบี้ยจ่ายใกล้เคียงกันคือ 1,805 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณนี้เพื่อใช้ในการคำนวณดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ในปี 2504 และ ปี 2513 ในตารางต่อไป

ตาราง 4

บริษัทชำนาญการ บดจำกัด

งบแสดงการกู้ยืมและการจ่ายดอกเบี้ยให้ธนาคาร

	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513
เงินยืมใหม่:										
ยอดคงเหลือต้นปี	1,800,000	1,680,000	1,440,000	1,200,000	960,000	720,000	480,000	360,000	240,000	120,000
ยอดที่ชำระเงินกู้(ก)	120,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	120,000	120,000	120,000	120,000
ยอดคงเหลือปลายปี	1,680,000	1,440,000	1,200,000	960,000	720,000	480,000	360,000	240,000	120,000	0
ดอกเบี้ยจ่าย										
6%ของยอดที่ค้างชำระ	100,800	86,400	72,000	57,600	43,200	28,800	21,600	14,400	7,200	0
6%ของยอดที่จ่าย(ตามตาราง3)	3,900	7,800	7,800	7,800	7,800	7,800	3,900	3,900	3,900	3,900

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513
ดอกเบี้ยจ่ายรวม	104,700	94,200	79,800	65,400	51,000	36,600	25,500	18,300	11,100	3,900
หัก:ส่วนที่ประหยัดภาษี 52%	54,440	48,980	41,500	34,010	26,520	19,030	13,260	9,520	5,770	2,030
ต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ (ข)	50,260	45,220	38,300	31,390	24,480	17,570	12,240	8,780	5,330	1,870
เงินจ่ายชำระรวม (ก) + (ข)	170,260	285,220	278,300	271,390	264,480	257,570	132,240	128,780	125,330	121,870
เงินยืมเก่า:										
ยอดคงเหลือต้นปี		540,000	390,000	240,000	90,000					
ยอดจ่ายชำระ		150,000	150,000	150,000	90,000					
ยอดคงเหลือปลายปี		390,000	240,000	90,000	0					
ดอกเบี้ยจ่าย :										
6% ของยอดคงเหลือปลายปี		23,400	14,400	5,400	0					
6% ของยอดจ่าย (ตาราง3)		4,880	4,880	4,880	1,800					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	รวม
ดอกเบี้ยจ่ายรวม		28,280	19,280	10,280	1,800						
หัก:ส่วนที่ประหยัดภาษี-											
52%		14,710	10,030	5,350	940						
ต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ		13,570	9,250	4,930	860						
เงินจ่ายชำระรวม		163,570	159,250	154,930	90,860						
ส่วนเกินของเงินจ่าย											
ชำระหนี้ใหม่กับหนี้เก่า	170,260	121,650	119,050	116,460	173,620	257,570	132,240	128,780	125,330	121,870	1,466,830

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งบกระแสเงินสดของการจัดหาสินทรัพย์ประจำด้วยวิธี

- ซื้อด้วยเงินสด
- ซื้อด้วยเงินผ่อน
- การเช่า

ตาราง 5

บริษัทชำนาญการบดจำกัด

ค่าเสื่อมราคา และส่วนที่ประหยัดภาษี

ปี	ยอดคงเหลือของสินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคา* (20%ของยอดคงเหลือ)	*ส่วนที่ประหยัดภาษี (52% x ค่าเสื่อมราคา)
2504	1,260,000	252,000	131,000
2505	1,008,000	202,000	105,000
2506	806,000	161,000	84,000
2507	645,000	129,000	67,000
2508	516,000	113,000	59,000
2509	403,000	81,000	42,000
2510	322,000	64,000	33,000
2511	258,000	52,000	27,000
2512	206,000	41,000	21,000
2513	165,000	33,000	17,000
2514	132,000	-	-
		1,128,000	586,000

*ปัดให้เป็นจำนวนเต็ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้นทุนของการซื้อแบบผ่อนส่ง

ตาราง 6

บริษัทชำนาญการบด จำกัด
งบแสดงการจ่ายเงินผ่อนส่ง

	รวม	เงินสดจ่ายแต่ละปี
ยอดจ่ายรวม	1,440,000	288,000
ต้นทุนของเครื่องจักรราคาเงินสด	1,260,000	
ดอกเบี้ยผ่อนส่ง	180,000	36,000
ส่วนที่ประหยัดภาษี - 52 %	(93,600)	(18,720)
เงินสดจ่ายสุทธิ	1,346,400	269,280

ต้นทุนของการเช่า

ตาราง 7

บริษัทชำนาญการบด จำกัด
ต้นทุนของการเช่า
(คำนวณจากต้นทุนของการซื้อเงินสด 1,260,000 บาท)

ปี	อัตราค่าเช่า (บาท/เดือน)	ค่าเช่า เดือน	ค่าเช่า ปี	ต้นทุนค่าเช่าสุทธิ (ภาษี48%ของค่าเช่า)
1 - 5(ปี 2504-2508)	210.00	26,460	317,520	152,400
6 -10(ปี 2509-2513)	19.00	2,394	28,730	13,800
				166,200
ค่าใช้จ่ายรวม 5 ปี				831,000

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 8

บริษัทชำนาญการบด จำกัด

งบแสดงการเปรียบเทียบ

ต้นทุนในการจัดหาเครื่องจักรแต่ละทาง

	ต้นทุนในการซื้อเงินสด (กู้ธนาคาร)	ต้นทุนในการซื้อผ่อนส่ง	ต้นทุนในการเช่า (10ปี)
ต้นทุนหลังภาษีก่อนหักค่าเสื่อมราคา	1,466,830	1,346,400	831,000
หัก ค่าเสื่อมราคาส่วนที่ประหยัดภาษี	586,000	586,000	-
	880,830	760,400	831,000
หัก ราคาเศษ	132,000	132,000	
ต้นทุนสุทธิ	748,830	628,400	831,000
ถ้าราคาเศษตัดจำหน่ายเป็นค่าเสื่อม. ราคาในปี 2514 (ไม่สามารถขาย-ได้) จะประหยัดภาษีได้ 68,640 (52 % ของ 132,000)			-
ต้นทุนสุทธิจะเท่ากับ	812,190	691,760.	831,000

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 9 งบแสดงการเปรียบเทียบทางเลือกในการจัดหาเครื่องจักร

บริษัทชำนาญการบด จำกัด

การเปรียบเทียบทางเลือกแต่ละทาง

	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	รวม
การไหลของเงินสด											
1.ต้นทุนของการซื้อเงินสด	170,260	121,650	119,050	116,460	173,620	257,570	132,240	128,780	125,330	121,870	1,466,830
2.ต้นทุนของการผ่อนส่ง	269,280	269,280	269,280	269,280	269,280	-	-	-	-	-	1,346,400
3.ผลดี ของการซื้อเงินสด(ผลเสีย)(2)-(1)	99,020	147,630	150,230	152,820	95,660	(257,570)	(132,240)	(128,780)	(125,330)	(121,870)	(120,430)
4.ค่าเสื่อมราคาส่วนที่ประหยัดภาษี(ตาราง 5)	131,000	105,000	84,000	67,000	59,000	42,000	33,000	27,000	21,000	17,000	586,000
5.ต้นทุนของซื้อเงินสดสุทธิ(1)-(4)	39,260	16,650	35,050	49,460	114,620	215,570	99,240	101,780	104,330	104,870	880,830
6.ต้นทุนการซื้อผ่อนส่งสุทธิ(2)-(4)	138,280	164,280	185,280	202,280	210,280	(42,000)	(33,000)	(27,000)	(21,000)	(17,000)	670,400
7.ต้นทุนการเช่าสุทธิ (ตาราง 7)	152,400	152,400	152,400	152,400	152,400	13,800	13,800	13,800	13,800	13,800	831,000
8.ข้อได้เปรียบของการซื้อเงินสดกับการเช่า (7)-(5)	113,140	135,750	117,350	102,940	37,780	(201,770)	(85,440)	(87,980)	(90,530)	(91,070	(49,830)*

	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	รวม
9. ข้อได้เปรียบของการผ่อน											
ส่งกับการเช่า (7)-(6)	14,120	(11,880)	(32,880)	(49,880)	(57,880)	55,800	46,800	40,800	34,800	30,800	70,600*

*ไม่ได้คำนึงถึงราคาเศษในกรณีนำไปตัดบัญชี ซึ่งจะทำให้ประหยัดทุนได้อีก 68,640 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 10

บริษัท ชำนาญการบด จำกัด

อัตราผลตอบแทนของการเปรียบเทียบ

ระหว่างการซื้อเงินสดและการซื้อผ่อนส่ง

การซื้อเงินสดดีกว่า (เลวกว่า) การซื้อผ่อนส่ง

		อัตราการลด		ค่าปัจจุบัน	
ปี	บรรทัด 3 ตาราง 9	5%	3.5%	5 %	3.5%
2504	99,020	.952	.966	94,270	95,650
2505	147,630	.907	.934	133,900	137,880
2506	150,230	.864	.902	129,800	135,510
2507	152,820	.823	.871	125,770	133,110
2508	95,660	.784	.842	75,000	80,550
2509	(257,570)	.746	.814	(192,150)	(209,660)
2510	(132,240)	.711	.786	(94,020)	(103,940)
2511	(128,780)	.677	.759	(87,180)	(97,740)
2512	(125,330)	.645	.734	(80,840)	(91,990)
2513	(121,870)	.614	.709	(74,830)	(86,410)
รวม บาท	(120,430)			29,720	(7,040)

ตารางที่ 10 เป็นการคำนวณเพื่อแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้การซื้อด้วยเงินสดจะมีต้นทุนรวมสูงกว่า (เลวกว่า) การซื้อผ่อนส่งก็ตาม แต่เมื่อคิดถึงผลได้เปรียบ และเสียเปรียบเป็นค่าปัจจุบันแล้ว ที่อัตราดอกเบี้ย 5% การซื้อเงินสดจะดีกว่าการซื้อผ่อนส่ง ทั้งนี้เ าะผลเสียเปรียบจะยิ่งมีค่าลดลงมากขึ้น ในช่วงเวลาหลัง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16310472

ตาราง 11

บริษัทชำนาญการบด จำกัด

อัตราผลตอบแทนของการเปรียบเทียบระหว่าง

การซื้อเงินสด และการเช่า

การซื้อเงินสดดีกว่า (เลวกว่า) การเช่า

ปี	บรรทัด 8 ตาราง 9	อัตราส่วนลด 1 %	อัตราส่วนลด 1/4%	ค่าปัจจุบัน 1 %	ค่าปัจจุบัน 1/4%
2504	113,140	.990	.998	112,010	112,910
2505	135,750	.980	.995	133,040	135,070
2506	117,350	.971	.993	113,950	116,530
2507	102,940	.961	.990	98,930	101,910
2508	37,780	.951	.988	35,930	37,330
2509	(201,770)	.942	.985	(190,070)	(198,740)
2510	(85,440)	.933	.983	(79,720)	(83,990)
2511	(87,980)	.923	.980	(81,210)	(86,220)
2512	(90,530)	.914	.978	(82,740)	(88,540)
2513	*(22,430)	.905	.975	(20,300)	(21,870)
รวม	** 18,810			39,820	24,390

*2513 = 91,070-68,640 = 22,430

** = 49,830-68,640 = 18,810

ตารางที่ 11 เป็นการคำนวณเพื่อแสดงให้เห็นว่า การซื้อด้วยเงินสดดีกว่าการเช่า และจะดีเพิ่มมากขึ้น ถ้าคิดถึงค่าของเงินที่เกี่ยวข้องกับเวลา ถึงแม้ว่าจะอยู่ ณ ระดับที่อัตราดอกเบี้ยต่ำเพียง 0.25 % ก็ตาม

จากผลของการวิเคราะห์ มร.ออสเล มีความเห็นว่ากิจการควรจัดหาเครื่องจักรด้วยการซื้อเงินสด จะเป็นวิธีที่ดีที่สุด ถึงแม้ว่าการซื้อเงินสดจะเสียเปรียบการซื้อผ่อนส่งก็ตาม แต่สาเหตุของการเสียเปรียบเนื่องจากการซื้อผ่อนส่ง เราใช้คำนวณระยะเวลาแค่ 5 ปีเท่านั้น ซึ่งในระยะ 5 ปีแรก การซื้อเงินสดได้เปรียบการซื้อผ่อนส่ง การซื้อผ่อนส่งต้องใช้เงินทุนเพิ่มจากการซื้อเงินสด 100,000-150,000 บาท ในช่วง 5 ปีแรก ส่วนการเปรียบเทียบการซื้อเงินสดกับการเช่าจากบรรทัด 8 ตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าการซื้อเงินสดได้เปรียบการเช่าตั้งแต่ 40,000-100,000 บาท ในช่วง 5ปีแรก และเริ่มเสียเปรียบในช่วง 5 ปีหลัง มร.ออสเล มีความเห็นว่า เงินที่กิจการต้องจ่ายในระยะหลังสูงกว่าในระยะแรกย่อมเป็นผลดีต่อกิจการ

เนื่องจากเงินทุนของบริษัทในปัจจุบัน เช่น ค่าเสื่อมราคาสะสมและเงินสำรองการลงทุนประมาณ 85%-100 % ต้องนำไปใช้ในการจัดหาสินทรัพย์ประจำอื่นเพื่อมาทดแทนสินทรัพย์เก่า เช่นพวกเครื่องจักรและเครื่องมือ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เป็นต้น ทำให้กิจการไม่มีเงินสดเหลือพอที่จะชำระส่วนเกินของการจัดหาสินทรัพย์ด้วยการซื้อผ่อนส่ง(เพราะสามารถกู้เงินจากธนาคารได้ในวงเงินจำกัด) ในระยะ 5 ปีแรกได้และโดยเฉพาะถ้ากิจการคำนึงถึงค่าของเงินตามระยะเวลาด้วยแล้ว การซื้อเงินสด โดยการกู้เงินจากธนาคารจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด (ตาราง 10 และ 11)

ในที่สุดเมื่อนำรายงานนี้เข้าที่ประชุม ที่ประชุมลงมติให้ซื้อเครื่องจักรนี้ด้วยเงินสด ด้วยความเห็นดังกล่าวข้างต้น

จากตัวอย่างที่แสดงข้างต้น จะเห็นว่าการที่กิจการนี้ตัดสินใจจัดหาสินทรัพย์ประจำด้วยการซื้อเงินสด เนื่องจากการซื้อผ่อนส่ง และการเช่าต้องใช้เงินทุนสูงในระยะแรก ๆ แต่กิจการนี้มีเงินทุนจำกัด จึงไม่สามารถจัดหาสินทรัพย์โดยใช้วิธีทั้ง 2 นั้นได้ ถึงแม้ว่าถ้าทั้ง 2 วิธีนี้จะให้ต้นทุนต่ำกว่าจริง ๆ ก็ตาม อย่างไรก็ตาม การซื้อเงินสดก็มีความเสี่ยงอยู่บ้าง ในกรณีที่สินค้าซึ่งผลิตจากเครื่องจักรนั้นมีความนิยมในระยะสั้น หรือในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะมีเครื่องจักรชนิดใหม่ ๆ ซึ่งมีเทคนิคเหนือกว่าออกสู่ตลาด เช่นนี้ การเช่าสินทรัพย์จะเป็นวิธีที่เหมาะสมกว่า หรือถ้ายังไม่จำเป็นรีบด่วนก็อาจยังคงใช้สินทรัพย์เก่าไปพลาง ๆ ก่อนได้

ถึงแม้ว่าบริษัทชำนาญการบดจำกัด จะมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดหาสินทรัพย์ประจำอย่างละเอียดรอบคอบ และมีหลักเกณฑ์ที่ดีก็ตาม แต่ยังมีข้อบกพร่อง เพราะบริษัทนี้ไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเนื่องจากการใช้เครื่องจักรเครื่องใหม่นี้เลย ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่ค่าแรงงาน ค่าสึกหรอ ค่าดูแลรักษา ค่าติดตั้ง เป็นต้น ซึ่งถ้านำค่าใช้จ่ายเหล่านี้มาพิจารณาด้วย บริษัทอาจจะตัดสินใจไม่ซื้อเครื่องจักรด้วยเงินสด หรือไม่จัดหาเครื่องจักรใหม่มาใช้ในการดำเนินงานเลยก็ได้

แต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจจัดหาสินทรัพย์ประจำ นอกจากจะพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความเหมาะสม คือ เหมาะสมทั้งสภาพธุรกิจ สิ่งแวดล้อมและลักษณะของกิจการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา นอกเหนือจากวิธีการที่จะได้สินทรัพย์ประจำมาโดยให้มีต้นทุนต่ำสุด หรือให้ประโยชน์แก่กิจการสูงสุดแต่เพียงอย่างเดียว เช่นบางบริษัทมีนโยบายที่จะเป็นผู้นำทางด้านการตลาดเสมอ ดังนั้นเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัดหา หรือปรับปรุงทางด้านเทคนิคของเครื่องจักร เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ นำสมัยออกสู่ตลาดได้ทันเวลา หรือ ก่อนผู้อื่นเสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย